

Barriereanalyse i projektet DairyCross

I projektet DairyCross blev der foretaget en barriereanalyse omkring brugen af krydsningsavl indenfor malkekvægsracer. I undersøgelsen blev der i alt interviewet 8 landmænd, som ikke brugte sæd fra Viking. Og 12 landmænd der brugte sæd fra Viking. Landmændene, der indgik i analysen, havde alle over 200 køer, men derudover var selektionen af landmændene sporadisk.

Formålet med at lave barriereanalysen er at identificere hvilke barrierer, der kan være for at gennemføre nogle nærmere bestemte handlinger. I dette tilfælde barrierer for ikke benytte sig af krydsningsavl. Derudover var formålet også at undersøge, hvad skal der til, for at landmændene begynder at benytte krydsningsavl. Altså hvilke barrierer har de, og det efterfølgende arbejde ligger så i at arbejde med disse barrierer.

I barriereanalysen blev landmænd, der ikke benyttede krydsningsavl, stillet en række spørgsmål, der sigter mod at identificere hvilke barrierer og motiver, der havde den største indflydelse på, at de (ikke) praktiserer krydsningsavl.

Samlet udtalelser fra interviews fra landmænd der brugte sæd fra Viking

Spørgsmål: Hvor vigtigt er det for dig, hvilke race du har på bedriften?

(Dette spørgsmål stilles for at få et indblik i, hvor meget racen kan have påvirkning på fravalget af at benytte malkekvæskrydsning).

Svar:

- Jamen, det er jo bare sådan, der er, Det har altid været SDM, og ja, dem holder jeg mig til.
- Det ved jeg faktisk ikke. Jeg har altid arbejdet med SDM, så jeg synes, at det er forkert og krydse noget ind. For mig er en ko en sortbroget ko.
- Vi har avlet i 30 år, og jeg synes, vi ville smide det hele væk, hvis vi pludseligt begyndt at krydse. Det ville jeg virkelig have det svært ved. Jeg synes, jeg ødelægger hele vores avlsarbejde. En sortbroget er sortbroget, og en rød er rød. Det skal man ikke ændre på – efter min opfattelse.
- Jeg har jo røde køer, og i princippet er de jo krydset.
- Jeg ville ikke have noget i mod at krydse en vis procentdel af min besætning. Men her på stedet er det min kone, der er mest rød, og jeg har også arbejdet med SDM før, men jeg sagde til mig selv, at jeg må også kunne få noget ud af disse røde, og det er lykket. Vi har faktisk været lidt heldige, for vi har nogle dyr, som vi har skyllet, og vi har faktisk fået en indtægt ud af det. Vi har fået solgt en tyr, og vi har faktisk en tyr, som ligger i top nu.
- Det er et godt spørgsmål. Det er alle sammen sortbroget, så det tænker jeg at arbejder videre med.
- På bedriften har vi Holstein, og det har vi, fordi det er tradition og historik. Mine forældre startede i 1958, og jeg er 2. generation på bedriften, så det er deres avlsarbejde, jeg arbejder videre med.
 - Det ville være en stor ting, hvis vi skulle smide det på gulvet og starte med at krydse.
 - Det skal dog siges, at vi er gået i gang med at krydse med blåhvid, men vi har ikke haft mod på at krydse med malkekvæg endnu, men det er jo det der med at springe ud i det, og hvis nu det ikke går, så er det et stor skridt tilbage.
- Det er ikke nødvendigvis vigtigt, men jeg føler, det skaber værdi at have en ren race.
- Jeg er fuldstændig ligeglad, den skal passe til min stald og mine mål, så er jeg ligeglad, hvilke race det er.
- Vi er en avlsbesætning med røde.
- Det er ikke vigtigt, men det er godt nok rent Holstein det hele.

- Altså, vi har faktisk brugt krydsningsavl før. Det kom sig af, at vi købte en naboejendom, og de havde krydsninger, men vi synes bare, vi fik for lidt ud af det, og derfor gik vi over til SDM. Det var tilbage i 1995, så det er da et par år siden.
- Det er noget af det mindste vigtige. Jeg benytter det, vi har på insemineringsplaner, eller det gør jeg nok ikke engang. Jeg ved det ikke. Inseminøren inseminerer, og jeg har tiltro til, at det er den rigtige sæd.

Analyse: Ud fra svarene er det tydeligt, at der ligger forskellige barrierer i valget af race. Nogen gør det, fordi det er lettest, og så skal de ikke bruge energi på at forholde sig til noget nyt. Andre gør det pga. følelser, og noget der ligger tilbage i deres miljø. De er opvokset med racen, og påvirkningen af valget af racer er gået i arv.

Spørgsmål: Hvorfor er race vigtig for dig?

(Dette spørgsmål stilles for at få et indblik i, hvor meget racen kan have påvirkning på fravalget af at benytte malkekvægskrydsning. Spørgsmålet ligger meget op ad det forrige spørgsmål, og grunden til at dette spørgsmål stilles er at få landmændene til at åbne mere op og reflektere over, hvorfor de fortager de , de gør).

Svar:

- Jamen det er jo som sådan ikke vigtigt. Jeg går ikke meget op i avl, men det er bare sådan, det altid har været.
- Jeg kan godt lide sortbroget, de har et temperament, der passer godt til mig. Jeg har ikke tålmodighed til fx Jersey, de er så stædige.
- Det er nok mælken, og så begyndte vi at få en avlskonsulent til at komme ud, og så er det bare blevet ved det.
- Min bedstefar kørte lidt rotationskrydsning, og det var lidt zoo, og så at Viking altid har lavet avlsplanen, så det er jo nok det, der har gjort det. Men min kostald er for lille, så måske skal jeg skifte over til noget, der er lidt mindre.
- Den er vigtig pga. det overstående, der ligger en masse traditioner i det.
- Når jeg ser på den værdi, vores besætning har, så har det en betydning.
- Racen er ikke vigtig!
- Det er ikke vigtigt, og det er på tide, vi kigger på svineverden. De har jo gjort det i en menneskealder. Selvfølgelig er vi nødt til at have en grundstamme, men jeg tænker, at krydsning er fremtiden.
- Ikke vigtig.
- Jamen der er jo sådan, at vi altid er gået mere op i de SDM. Vi er to om ejendommen, og det er primært min bror, som går meget op i avl, og det er SDM, han går op i.
- Men da vi købte ejendommen, betød hvilken race de havde ikke så meget, det var jo mere jorden, vi gik op i.
- Det er slet ikke vigtigt, de fleste er sort og hvide, og det er vel fint nok. Jeg er ligeglad med, hvilken farve de har.

Analyse: Allerede ved at spørge mere ind til valget af race begynder nogle af landmændene at sænke deres parader, og flere kommer frem til, at vigtigheden af race måske ikke er så vigtig alligevel.

Spørgsmål: Hvor meget betyder avl for dig/hvor meget går du op i avl?

(Dette spørgsmål stilles for at få et indblik i, om det er fordi, landmanden går meget om i avl, og derved ligger nogle barrierer i form af en overbevisning om, hvad avl er, om avl er for renrace. Nysgerrighed på hvad avl betyder for dem).

Svar:

- Avl betyder slet ingenting. Jeg kører bare efter insemineringsplanen, som avlsrådgiveren laver.
- Jeg går meget op i avl. Jeg har det fra min opvækst. Min far gik meget op i avl, så det har jeg arvet. Jeg kan godt lide at arbejde med det, synes det er spændende at se, hvad man kan få ud af det.
- Ikke meget – det er udelukkende i forhold til det produktionsmæssige, og vi skal have nogle køer, der kan holde til det.
- Det er kun pga. det produktionsøkonomiske, der gør, at vi interesserer os for avl.
- Jeg har to folk, der beskæftiger sig med avl her på bedriften – det er min far og medarbejdere. Vi lægger en plan for den overordnede avlsstrategi.
- Jeg har mål på, hvad jeg gerne vil have, men jeg er fuldstændig ligeglad med hvilke avlstyre, der bliver brugt. Bjarne kender mine mål, og så bestemmer han det derudfra. Jeg vil gerne have, at køerne har nogle gode sundhedsindeks, og vi kan få en høj ydelse, og så bruger Bjarne bare det, der skal til. For mig er det udelukkende ud fra det produktionsmæssige resultat.
- Det betyder meget, vi er jo avlsfolk.
- Jeg går ikke så meget op i det, men jeg får da mine førstekalvskøer kåret, og når vi lige har fået kåret køerne, kigger jeg på det, og så går jeg bagefter ud og kigger på køerne og ser, om det også passer med det, jeg synes. Men det er kun lige den dag, det foregår, de andre dage går jeg ikke op i avl. Det jeg gerne vil er, at jeg gerne vil have nogle funktionelle køer.
- Det er som sagt min bror, der står for avl, og han er meget interesseret i SDM. Han går meget op i kåringer af køerne, og før i tiden gik vi da også på dyrskuer.
- 0 pct. – jeg har et kriterie, og det er, at de skal kunne passe ind i en robot, så tænker jeg, at ins./avlsrådgiveren finder dem, der passer.

Analyse: Svaret viser det samme billede, som de ovenstående svar, at for nogen betyder avl meget, og for andre er valget af, hvad der bliver insemineret med, mere en rutine, som man bare altid har gjort, og hvis man skal til at gøre noget anderledes, kræver det energi.

Spørgsmål: Er du involveret i hvem og hvad der bliver insemineret med?

(Dette spørgsmål stilles for at få indsigt i, om landmanden er oprigtig i hans interesse og oprigtig i hans valg, eller det bare er facader. Ofte oplever man, at mennesker gerne vil udstille sig selv for mere, end der er virkeligt. Derfor, hvis man vælger ikke at benytte krydsning, er det så fordi, man faktisk har foretaget et valg om ikke at gøre det, eller er det bare fordi, det er det lette valg?).

Svar:

- Det er udelukkende min avlsrådgiver, der gør det, jeg er ikke involveret.
- Nej det er jeg ikke. Vi har en avlsrådgiver, og så laver vi en insemineringsplan, men det er jo sådan, at en avlsrådgiver ser jo ikke på køerne, han trykker på nogle knapper, og derfor kan jeg godt ændre på det, som vi laver i insemineringsplanen, og så vælger jeg noget andet, for jeg kigger jo på køerne, så jeg også får de dyr, jeg gerne vil have.
- Det er i et fællesskab.
- Det vi fokuserer på nu er, at køerne bliver for store, så det er størrelsen, vi har fokus på nu.
- Men de store har problemer i malkestalden, og vi havde en medarbejder, der pressede de store køer i malkestalden, så vi fik mange aborter.
- Ja, det er mig selv, der vælger mine egne tyre.
- Jeg er ejerins., så jeg står selv for det, men jeg går ikke så meget op i avlsplaner, jeg bruger gode tyre og gode ungtyre. Det er tit jeg bestiller 10 eller 15 portioner og bruger dem.

- Nej, vi vælger nogle linjer og krav, og vi vægter dem i forhold til hinanden. Vi vægter NTM ud fra kåringer, og så ser vi på svaghederne, og så sætter vi ind på det, og det handler jo om ydelse, og det er der regnet på fra Viking.
- Det er min avlsrådgiver.
- Det er i et fællesskab.
- Nej, det er jeg ikke. Jeg får Viking til at lave en insemineringsplan og så kører vi efter den.
- Ja, det er min bror, altså han får godt nok lavet en ins.plan, men det er nu ikke altid, han er helt enig, og så vælger han noget andet.
- Nej, det skal bare være noget godt sæd, og vi skal have en god patteplacering.

Spørgsmål: Bruger du en avlsrådgiver?

- Alle interviewede bruger Viking som avlsrådgiver.

Spørgsmål: Hvis din avlsrådgiver råder dig til noget, hvordan forholder du dig til det?

(Dette spørgsmål stilles for at få et indblik i, hvor lydhør landmændene er. Også et spørgsmål der har til formål at få et indtryk af landmændenes forandringsparathed).

Svar:

- Jamen så ville jeg helt sikkert lytte til ham.
- Jeg lytter, men jeg forholder mig også kritisk, og så finder vi ud af det stille og roligt, men det kan da godt tage lidt tid – måske et år, før jeg hopper på det, jeg skal jo lige have det tænkt godt igennem.
- Det er jeg meget skeptisk overfor, for jeg har en dårlig erfaring med en, der ville sælge en masse køns-sorteret sæd, og det var helt vildt. Men jeg gjorde altså ikke, som han sagde, for jeg synes, det var for meget.
- Nu er det sådan, at jeg i 2008 solgte en halvdel af bedriften til min driftsleder, og derfor ville det jo være noget, vi skulle vende, og så skulle jeg tænke mig rigtig godt om. Men jeg vil på ingen måde nægte at det vil være noget, vi kommer til i fremtiden.
- Hvis de forslår, at vi skifter til krydsning, så bliver de sparket ud ad døren.
- Så udfordre jeg ham, fx med krydsningskalve, og så vil jeg gerne, han laver en beregning, og så laver vi en SimHerd-beregning, og tager vi den derfra. Lige nu er vi helt nede på at have en udskiftningsprocent på 20, men vi har også fundet ud af, at vi skal i hvert fald ikke længere ned.
- Jamen så tygger jeg lidt på det, og så sker der nok ikke rigtig mere. En gang imellem laver han en Sim-Herd beregning, og dem tror jeg på, men stadigvæk er det ikke sikkert, der sker noget.
- Jamen de får jo lavet en plan, og vi har møder med dem, og vi har også snakket om kønssorteret sæd og kødkrydsningen, men vi har aldrig haft en snak om at begynde og krydse igen, altså der var jo helt bestemt nogle fordele med krydsning såsom bentøj, men vi synes bare, at ydelsen gik lidt ned, og derfor valgte vi SDM.
- Vi har lige fået ny, og hun ringende og sagde, hun var ny avlsrådgiver, og at vi bare fortsatte, som vi plejede, så gør vi det. Jeg tror ikke, jeg ville hører det, hvis hun foreslog noget. Det interesserer mig slet ikke.

Analyse: Ud fra svarene viser det, at landmændene er skeptiske overfor nye tiltag. Spørgsmålet er, hvor denne skepsis har grobund, og derfor vil der i de næste spørgsmål blive spurgt ind til de ting, som oftest ligger til grund for vores manglende forandringsparathed).

Spørgsmål: Har du noget kendskab til krydsningsavl imellem malkekvægracer?

(Spørgsmålet skal undersøge, om det er kendskabet til krydsningsavl, der kan være en barriere. Vi ser ofte, at det er manglede viden, der kan være en barriere for, at man forsøger nye ting).

Svar:

- Nej, det har jeg faktisk ikke kendskab til, kun læst om dem i bladende, men artikler er jo taknemmelige.
- Kendskab og kendskab, har hørt og læst lidt om det, men jeg kommer aldrig til at krydse, så jeg er nok også lidt forbeholdende med det, jeg læser, men man skal aldrig sige aldrig, som det ser ud lige nu, så kan man jo ikke altid vælge selv, hvad man gerne vil. Fx er vi jo mere eller mindre blevet tvunget til at inseminere med kødkvægsæd, selvom vi faktisk hellere ville avle renrace. Men så vil vi ikke få noget for dem. Det er trist at se på, at vi ikke længere har indflydelse på det, vi producerer, så jeg skal aldrig sige, at jeg ikke kommer til at krydse, måske bliver jeg tvunget til det.
- Ja, det ved jeg ret meget om.
- Det er meget lidt, jeg ved, når man bruger en rød på en sortbroget, og så kommer der en sort. Jeg bruger en gang imellem jerseytyr eller rød, når jeg har svært at få en med kalv.
- Altså jeg lytter til kollegaerne, når de fortæller om deres erfaringer.
- De fleste, der snakker krydsning, gør det i forhold til sundhed, og vi forsøger at have så gode forhold.
- Altså det er kun på det helt overordnede plan, så nej, jeg ved ikke rigtig noget om det, og om det er noget for mig.
- Ja, jeg synes, jeg ved lidt om det og om krydsningsfrodighed, men det er lidt overfladisk.
- Ja, vi har en del kendskab, selvom jeg godt ved, at der er sket meget på den front, så ved vi en hel del.
- Nej, jeg har skimmet, men det er slet ikke noget, der siger mig noget. Jeg har ingen kendskab, og det behøver jeg heller ikke få. Det vil tage alt for meget af min tid, hvis jeg skal til at sætte mig ind i det, og så prioritere jeg noget andet.

Analyse: Der var en del af landmændene, som havde et meget sparsomt kendskab til krydsningsavl. Dette kan være en af barriererne for, at de ikke bruger det. Man køber ikke noget, man ikke kender til.

Spørgsmål: Hvad tænker du om systematisk krydsning af malkekvæg?

(Baggrunden for dette spørgsmål er at undersøge, om der ligger en skjult overbevisning hos landmændene omkring krydsning, som på den baggrund skaber en barriere. Hvad synes landmændene egentlig om krydsning).

Svar:

- Jeg tænker, at der er nogen, der får nogle stærkere køer ud af det, men på ydelse har jeg nu aldrig rigtig hørt om nogen, der har fået nogen fremgang.
- Jeg sidder jo også i en avlsforening, så vi skal jo være imod det. Vi skal jo tage varer på vores renrace, så de forbliver renrace. Når det er sagt, så er der jo heller ikke kommet nogle tal om det, altså om det giver værdi for bedriften, men jeg tænker, at det måske bliver en lidt mere robust ko. Jeg ved det ikke, jeg er ikke så interesseret, vi skal holde ved de renrace.
- Dem, der gør det, har jeg faktisk ikke noget i mod, de kører deres butik, jeg passer min, jeg vil bare håbe, de køber deres sæd gennem viking, fordi NTM er ret godt. Vi har jo også udstillet tidligere. NTM er jo ikke det, vi avler udstillingskøer efter, men jeg skal jo også have regningerne betalt, men hvis vi nu kan få en sund og stærk ko, er det interessant.
- Hvis vi kan få de sorte til at gå med jerseyklove, og hvis vi kan få dem til at malke godt, er jeg bestemt ikke helt afvisende. Jeg har hørt om nogen, der bruger finsk jersey, og de lyder lidt interessante.

- Altså, når jeg hører andre fortælle om det, synes jeg det er spændende, og jeg kigger jo på, hvordan de klarer sig, det er ikke sådan, jeg tænker, de gør noget forkert, jeg synes det er spændende og lytter, og det kan jo være ganske fornuftigt, men jeg stjæler noget af deres erfaring.
- Jeg er helt sikker på, at de andre racer kommer med rigtig mange gode ting. Men vi er der simpelthen bare slet ikke endnu.
- Jeg tænker, det handler om, hvor du er managementmæssigt, og jeg kan godt se, at det giver mening for nogen, og det vil jo hjælpe dem med at sætte krydsning ind, men det koster på ydelsen.
- Jeg tænker, at det ikke lige umiddelbart er noget, jeg hopper på. Det er vigtigt for mig, at der skal være noget i det for mig, der skal være en økonomisk gevinst. Jeg har Holstein nu, og jeg skifter ikke bare for at skifte.
- Jamen det kunne jo da bestemte være en mulighed.
- Jamen hvad tænker jeg, altså jeg har jo hørt om nogen, der har været i gang, jeg tænker, at folk har nok forskellige grunde til at gå ind i det, men med det kendskab vi har haft, er det ikke noget der for os.
- Jeg tænker, at det er da underligt, hvis det skulle være så godt, hvorfor der så ikke er flere, der bruger det, så bliver jeg lidt skeptisk, og så er det vist bedre ikke kaste sig ud i det.

Analyse: Som det fremgår af svarene, viser det sig, at der ligger en masse overbevisninger gemt i holdning til krydsning. Det er både, at krydsning kun er for de landmænd, der har et dårligt management eller krydsning kun giver noget på sundheden, men at det er på bekostning af ydelsen.

Hvis man sammenholder dette spørgsmål med spørgsmålet omkring landmandens kendskab til krydsning, viser dette spørgsmål, at de valg, landmændene tager, er ikke på baggrund af, at de har meget viden omkring krydsning, men at de bliver meget præget af omgivelserne.

Spørgsmål: Ved du, hvad krydsningsavl kan gøre for din bedrift? Eller måske er du bevidst omkring økonomi i avl?

(Baggrunden for dette spørgsmål, er at få landmændene til at reflektere over, om det valg de tager, er et rationelt valg eller et emotionelt valg. Som mennesker vil vi gerne virke rationelt tænkende i dette spørgsmål omkring det økonomiske aspekt i at benytte krydsningsavl, men ofte er vi i vores følelser magt, og vores valg er ofte truffet på baggrund af, hvad vores følelser siger og det økonomiske aspekt vinder sjældent over det emotionelle).

Svar:

- Nej, det ved jeg ikke, det har vi aldrig rigtig kigget på. Vi har diskuteret kønssorteret sæd og krydsning med kødkvæg, men ikke krydsning indenfor malkekvæg.
- Nej det har vi ikke, og det ved jeg jo som sådan ikke, men jeg er sikker på, at jeg kan få det samme med at holde den rene race.
- De røde har jo været lidt udfordret på yver, og der er SDM foran, og mellem 10-30 % kunne jeg sagtens se en fordel ved at putte noget på. Jeg kigger på køerne og ser på, hvor det er, vi skal sætte ind. Vi gen-tester jo alle vores hundyr, så vi har et bedre billede af, hvad de enkelte køer kunne have behov for. Nu når du får noget viden, så bliver man også mere nysgerrig, vi får fx mange tvillinger, og en gammel ko der får tvillinger, og hvis man nu kunne finde ud af at de 10 % kunne køre på forlænget laktation.
- Nej, det ved jeg ikke, vi har ikke kigget på økonomi.
- Nej, det ved vi slet ikke, men det kunne være sjovt at regne på det, for hvad det egentlig ville betyde for vores bedrift. Men jeg har da også lidt i baghovedet, at det nok ville være lidt svært at sælge kvier til eksport, hvis de ikke er renrace. Jeg tror, de ville give en mindre pris, hvis vi solgte krydsninger. Så det var noget, vi skulle tænke meget over.
- Nej.

- Nej, vi har ikke regnet på det, så jeg ved ikke rigtig noget om det.
- Vi ser meget på, hvordan det er gået med andre, der har forsøgt sig med det, og jeg er på ingen måde imponeret. Jeg tænker ikke, det er noget, vi skal forsøge med, i hvert fald ikke endnu.
- Nej ikke specifikt. Jeg kører i et gammelt staldanlæg, så det kunne havde været en fordel at have Jersey.
- Nej, det ved vi faktisk ikke, nu havde den besætning, vi overtog, en meget lavere ydelse end vores, og vi synes, at vi blev nødt til at skifte for at få mere mælk. Men vi ved ikke, hvad krydsning kan gøre for bedriften, som den ser ud i dag. Men jeg tror heller ikke, vi har mod til at finde ud af det. Der er alligevel meget på spil, og så er vi nok lidt erfaringsramt. Men jeg tror faktisk, vi får mere for krydsningerne, når vi slagtede dem.
- Nej, det er jeg ikke bevidst om, og jeg tror, at hvis jeg skal opnå mere økonomiske fordele ved avl, kræver det meget af min tid.
- Jeg er ikke så meget hjemme, er med i alt muligt. Hvis jeg var mere hjemme, ville jeg nok også gå mere op i det.

Analyse: Ud fra svarene ses det, at der, ligesom så mange andre ting, ikke ligger en rationel tanke bag ved valget omkring fravalget af krydsningsavl. Landmændene har ikke truffet beslutningen ud fra, hvad der økonomisk ville være fordelagtigt for dem. De har truffet beslutningen ud fra et emotionelt valg.

Spørgsmål: Følger du op på, om du opnår en økonomiske fremgang ud fra de avlsmæssige valg, I foretager?

(Baggrunden for dette spørgsmål er at undersøge nærmere, hvor meget landmændene rent faktisk går op i deres avlsarbejde. Langt de fleste sagde, at avl havde stor betydning for dem. Spørgsmålet er, om de også ser mere rationelt på de resultater, de får ud af deres avlsarbejde).

Svar:

- Lidt gør vi, men det er virkelig ikke meget.
- Vi kigger som sådan ikke på det, der går jo mange år, fra vi gør noget, til vi kan se, om det var en klog beslutning. Vi vil gerne have holdbare køer, og de må ikke give så mange kviekalve. Vi kan jo ikke binde an på, at vi kan komme af med så mange kvier. Så der bliver trangt, vi er nede med en udskiftningsprocent på 26, og vi laver 200, så de skal jo sælges, og vi er nødt til at lave nogle kødkryds. Det er svært at udvælge dem, der skal slagtes.
- Nej, vi har ikke rigtig kigget på, om vi får det, vi gerne vil have.
- Vi har en rigtig dygtige kvindelig dyrelæge, og hun er en rigtig god sparring, men vi kigger ikke på det på kroner og ører. Jeg tror nu stadigvæk, det er meget på tradition, som holder os tilbage.
- Hvis vi nu begyndte at krydse med nogle Jersey, så ville vi jo få nogle små, så skulle de deles op i hold. Det ville jo ikke rigtig kunne lade sig gøre, så det er virkelig noget, der skal gennemtænkes.
- Nej, det er ikke noget, vi gør nødvendigvis årligt, og vi har også skiftet strategi, fordi vi har brugt kødkvæg, vi har ikke årligt besøg.
- Ja, 100 pct. Det gør vi, vi er budgetnørder, og vi gennemgår alle de valg, vi foretager os, og om det har givet os fremgang.
- Nej, det følger jeg ikke op på.
- Nej, ikke sådan rigtig. Vi snakker om det, men vi kigger ikke rigtigt på tallene.
- Nej, vi går slet ikke op i det, det skal bare fungere i hverdagen.

Spørgsmål: Hvem sparer du med omkring brugen af krydsningsavl/avl?

Svar:

Avlsrådgiver til avl, men ikke krydsning: 10

Min avlsrådgiver, men han er sektrær i vores avlsforening, så han behøver slet ikke snakke om det, han ved, hvordan vi har det, og han har ikke nævnt det, og det er også irrelevant for os.

Avlsrådgivere til avl og krydsning: 0

Andre: 2

Den ene af mine sønner sparrer jeg en del med. Vi har snakket lidt om krydsninger. Det står lidt omkring det nye staldprojekt, og hvis det ikke går igennem, så er det lettere at sælge Holstein. Vi tænker også på, hvordan salget af krydsninger vil være, og det ved vi ikke.

Analyse: Der var ingen, der talte med deres avlsrådgiver omkring brugen af krydsninger. I tidligere spørgsmål viste billedet, at de sparrer med deres avlsrådgiver, men hvis de aldrig taler om krydsning, kan dette være en af årsagerne til at, de ikke kommer længere i deres åbenhed overfor benyttelsen af krydsninger. Hvis vi som mennesker skal ændre adfærd, er et af de stærkeste virkemidler at snakke om tingene. Hvis vi snakker med andre, vil vi på den måde blive mere præget. Hvis vi aldrig snakker om det, findes det ikke i vores bevidsthed.

Spørgsmål: Ved du, hvilken holdning din produktionsrådgiver, dyrelæge eller inseminør har til at benytte krydsningsavl?

Svar:

- Ved ikke: 10
- Ja, det snakker vi om: 2
 - Ikke omkring krydsninger, det er jo bare aldrig noget, vi som sådan har snakket om.

Spørgsmål: Har du hørt om nogen, der har fået gode resultater af bruge krydsningsavl?

(Baggrunden for dette spørgsmål er for det første at finde ud af, om landmanden har mødt nogen, der har fået gode resultater og på den måde er stødt på nogle positive historier om dette. Og for det andet at få dem til at reflektere over, hvis de har mødt nogen, hvorfor er de så egentlig så meget modstander af det).

Svar:

- Ikke sådan rigtig, kun dem man læser om, men der er ingen i min omgangskreds eller andet, der sådan bruger det. Jeg fornemmer faktisk ikke, at der er mange, der bruger det.
- Nej ikke rigtig eller ja, eller vi er faktisk i en erfagruppe med en, der bruger det, og han har en god ydelse, men det ville han nu også have under alle omstændigheder, han er god til det hele.
- Nej kun dem i bladene, og dem ved jeg ikke helt om er rigtige.
- Ja, det har jeg, og jeg lytter meget, når de fortæller om, hvordan de griber det an.
- Ja, ja.
- Ikke rigtig, det er jo nok det, der er problemet. Jeg synes, dem der bruger krydsningsavl, er dem, der måske ikke er lige så dygtige som os, og så har man jo ingen at se op til.
- Jeg har ikke hørt om nogen, der **ikke har haft nogle gode resultater**, der er jo fantastisk.
- Ja det har jeg, og så tænker jeg, at det godt kunne ske. Jeg tror, det giver noget på sundheden og krydsningsfrodighed.
- Jamen det giver helt sikkert noget på sundheden, men jeg ikke rigtig hørt om nogen, der fik meget på ydelsen.
- Nej, jeg har ikke snakket med nogen om det.

Spørgsmål: Hvis du fik en økonomisk gevinst ud af at bruge krydsningsavl, ville det have en betydning for dig?

(Vi har faktisk undersøgt, at der også er noget at hente for de dygtige – 500 kr. pr. årsko og 1.000 kr. pr. årsko)

(Baggrunden for dette spørgsmål er, at mange siger, at hvis de kunne se en økonomisk gevinst i en forandring, er de mere villige til at gøre det. Udfordringen er dog ofte, at hvis forandring er meget emotionel, udføres en rationel handling).

Svar:

- Altså nu er tal jo taknemmelige, men 1.000 kr. pr. ko er da altid interessant. Det vil jeg bestemt slet ikke være afvisende overfor at få kigget på.
- Nej det ville det ikke, ikke i det niveau.
- Det er da nogle tal, der skubber i den rigtige retning.
- De tal betyder da en hel del. Vi bliver jo nødt til at udvikle os, for vi skal jo leve af det. Så vi skal da have vendt det, når jeg kommer hjem fra sommerhus, det er da superinteressant.
- Jamen det har jeg jo ikke engang dyrlægeregning på, der er en begrænsning på, hvor meget man kan hente ved sundhed. Vi har jo prøvet at kører et helt år uden at miste en kalv, sidste gang vi klovbeskar lå vi med 375 køer og lagde 5 forbindinger. Hvis vi kan håndtere de ting på SDM, jeg tror ikke på, at der for mig, der vil være 500, at hente. Vi laver 12.700 på to malkninger.
- Ja og nej, lige umiddelbare så ville de 500 kr. ikke give mig mere lyst til at begynde med at krydse på det grundlag, for jeg er også lige bekymret, om jeg kan komme af med krydsningsdyrene igen, altså er der nogen, der vil købe dem. Jeg ved, der er nogen, der vil købe mine Holstein, så det er jo et sikkert valg. Jeg tror ikke på tallene, der ligger bagved de beregninger, avlsfolkene kommer med. Jeg tror i hvert fald ikke, de tal ville give det samme, hvis de gjorde det her. Vi bruger genomisk test, og det tror jeg på.
- Ja, det vil jeg gerne tro på.
- Vi er da altid interesseret i at hente den sidste krone, men vi har ikke haft tanken.
- Hvis jeg kan se en økonomisk gevinst, så er det fint nok, og hvis de så også ville give mindre bøvl, og jeg vil gerne have de 1.000 kr., men det tvivler jeg stærkt på.

Spørgsmål: Hvad tænker du om andre, der krydser?

(Baggrunden for dette spørgsmål er fordi, hvad andre tænker om os, er en store del af vores sociale status, så hvis landmændene har et negativt syn på andre, som benytter sig af krydsningsavl, så ville det også være en barriere, som ville holde dem tilbage).

Svar:

- Ikke så meget, og for mit eget vedkommende, hvis jeg tror på, at jeg kunne tjene penge, ville jeg helt klart gøre det. Jeg har ikke sådan nogle følelser omkring hvilke race, jeg har, men jeg har bare aldrig overvejet at krydse.
- Det skal de da have lov til, de får bare ikke mig til det.
- Altså, vi er lidt små i vores mængde, og vi går meget ind for krydsning, og vi er bestemt meget interesseret i at få mere krydsning. En broget kalv er mere livskraftig, men når de bliver ældre, er det den røde, der er mere robust, og den kommer bedre over sygdom, en rød kalv er lidt mere bøvlende.
- Jeg tænker, det er friskt gjort og lidt modigt. Og det skulle da også være mærkeligt, at det skulle give noget negativt, og hvis der er de gode ting, så er det nok den retning.
- Jeg tænker ikke så meget, de har helt sikkert deres begrundelse for at træffe deres valg.

- Jeg tænker, at der er nogen, der gør det om de kører højt input og højt output. Krydsning hjælper på dem, der kører low cost.
- Dem, jeg har omkring mig, har brug for at have højt output, så der passer krydsning ikke ind.
- Men det passer ikke til mig og min bedrift. Jeg er ham, der er altnuligmanden, jeg er ham der er i helikopteren.
- Jeg tænker, at krydsning er til dem med dårlige stalde eller dårligt management. Vi er for dygtige til at bruge krydsning.
- Jeg tror, det er den helt rigtige vej frem. Det største problem er, at vi ikke har tre ligeværdige racer, Jersey falder udenfor, de passer ikke ind i størrelsen og ligner ikke de andre.
- Ikke noget særligt, tænker de har deres grunde.
- Jeg tænker ikke så meget, jeg undrer mig bare over, hvis det er så godt, som de siger, hvorfor er der ikke flere, der gør det. Ja, jeg tror nok ikke altid på det, folk siger.

Analyse: Synet på de landmænd, der benytter sig af krydsningsavl, er meget forhåndsindtaget. Udfordringen er, at hvis synet på de landmænd, der benytter sig af krydsningsavl, er, at det er landmænd, der enten har dårlige stalde eller har dårligt management, så kan det resultere i, at adfærden omkring at tage skridtet til at bruge krydsningsavl er en ret stor barriere, da man ikke vil i kassen "dårlige landmænd".

Spørgsmål: Hvad er det, der holder dig tilbage for at bruge krydsningsavl?

(Baggrunden for spørgsmålet er at gøre det meget konkret for landmanden, hvad der er hans første indskydelse til, hvad der holder ham tilbage).

Svar:

- Jeg er bare aldrig blevet introduceret til det, min avlsrådgivere har aldrig fortalt om det, det er simpelthen ikke noget, vi nogensinde har været inde på.
- Vi er faktisk begyndt, men jeg skal jo også have mit tøj vasket, og konen vil ikke have, at vi rører de røde, så vi afprøver lidt, og så må jeg jo vise hende, at de godt kan følge med.
- Ja, mit mod.
- Bange for at 500 kr. ikke ender med at lande i min lomme til sidst. Jeg tror på, at vi ydelsesmæssigt kan komme til at ligge i den bedste top på vores holsteinkøer, og der kommer jeg også til at kæmpe om nogle andre rigtig dygtige landmænd, hvor vi alle sammen er dygtige, og hvis jeg kan ligge i toppen der, så er der klart mere prestige i det end at krydse og så komme i toppen der, det bliver ligesom bare for let, mere at kæmpe for med Holstein.
- Jeg ved ikke, hvad der holder mig tilbage, måske vores byggeprojekt.
- For lidt nysgerrighed, så det er nok den, og hvis jeg kan få lidt mere dokumentation. Jeg vil gerne vide fra besætninger, der har kørt i fem år, så vi fik nogle resultater.
- Vi har ligesom prøvet det en gang, men vi har bare ikke haft tanken om at skulle prøve det igen.
- Jeg tænker bare, hvis jeg skal til at holde styr på det, at der bliver krydset osv., så kommer der til at være en masse bøvl i det. Og jeg tænker med alle de fejlregistreringer og fejlindberetninger, der allerede er med det, vi gør i dag, så ville det jo blive svært at styre for mig, hvis vi begyndte at krydse.

Spørgsmål: Hvilke overvejelser har du omkring at benytte krydsningsavl?

Svar:

- Jamen det kunne jeg da bestemt godt være interesseret i, især hvis der er penge i det.
- Slet ingen overvejelser, aldrig.
- Om der bliver meget variation i kørerne, og om jeg kan afsætte mine kvier til eksport.

- Vi har slet ikke overvejet det.

Spørgsmål: Synes du, du får tilstrækkelige oplysninger om, hvad fordele kunne være?

Svar:

- Nej, det har jeg jo ikke fået, men jeg har jo heller ikke selv søgt det.
- Jeg tror ikke, jeg er modtagelig overhovedet.
- Jeg mangler oplysninger.
- Ja, der bliver der skrevet meget om, men jeg mangler at finde ud af, hvad der er i det for vores bedrift.
- Jeg tror nok bare ikke rigtig på det, de skriver.
- Nej, jeg synes faktisk godt, de kunne gøre noget mere ud af det, gerne noget mere med økonomi.
- Og nogle tal på det.
- Jeg har tit læst om det, men vi har jo bare ikke haft overvejelserne.
- Jamen, det er jo min egen skyld, jeg søger jo ikke oplysningerne, og så får man dem jo heller ikke.

Spørgsmål: Kunne du overveje kun at krydse nogle af dine dyr?

Svar:

- Ja, det kunne jeg godt, det kunne jeg godt komme i tanke om, altså jeg kunne ikke finde på, at fra den ene dag til den anden pludselig at krydse alle mine køer, men jeg kunne bestemt godt finde på, at afprøve det på nogle af dem.
- Nej, det kunne jeg ikke, det skulle så være fordi, det var de eneste type af kvier, der kunne eksporteres eller så nej.
- Ja, det kunne jeg godt, og tage en fjerdedel.
- Ja, det kunne jo være første skridt, som en proces.
- Nej, enten gør helt, ellers så gøre vi det slet ikke.
- Jo for 15 år siden.
- Enten eller.
- Det vil jeg bestemt ikke sige, at vi ikke ville. Og især pga. bentøjet ville vi godt kunne krydse nogle af dem.
- Suk!! Det kunne måske godt være, jeg ved det ikke, igen er det noget, der ville komme til at tage tid.

Spørgsmål: Hvad ville du gerne vide mere om, inden du kastede dig ud i krydsningsavl?

Svar:

- Jamen jeg vil gerne have noget ordentlig rådgivning omkring det og finde ud af, hvad det ville give for mig.
- Får jeg det ud af det, som de lover?
- At der bliver regnet på min bedrift, og selv om jeg ikke får drægtighedsundersøgt.
- Helt konkret på min egen bedrift, hvor vi malker to gange.
- Og blive taget i hånden og vejledt.
- Lav regnestykket på den enkelte bedrift.
- Måske skulle der flere gode fortællinger til fra landmænd, som jeg ser op til, de dygtige rykker ikke på det, og så er jeg heller ikke klar til at tage det skridt.
- Ja, på økonomien, og så også med hvordan jeg skal zigzag krydse for at få det rigtige resultat, jeg kan godt være bekymret for det i 3-4 led, så er jeg bange for, det kan gå galt.

- Måske mere valide data på, at det kan betale sig, og hvor meget vi på denne bedrift kunne få ud af det.

Spørgsmål: Føler du, at din avlsrådgiver, dyrlæge og produktionsrådgiver ved nok om krydsningsavl og fordelene?

Svar:

- Det bliver der ikke talt om.
- Det ved jeg ikke, vi har jo aldrig snakket om det, men nu er avlsrådgivere jo heller ikke en, vi sådan har på besøg mange gange om året.
- Det snakker vi ikke om, så jeg ved slet ikke, hvad de ved. Jeg tænker også, at historien havde nok være noget andet, hvis jeg var mere på bedriften, men når man ikke er så meget hjemme og har mange udenlandske medarbejdere, så bliver historien lidt en anden.
- Det ved jeg slet ikke.
- Ja, jeg tror, de ved nok, men jeg synes ikke, de gør specielt meget for at sælge ideen, de gør ikke meget for at sælge krydsningsavl. De går noget mere aggressivt frem med kønssortering og kødkvæg.
- Jeg snakkede om det for 15 år siden. Min nære kollega begyndte for 5 år siden, og nu er han ved Jersey, så nu er ham lidt træt af det. Det er jo en længerevarende proces, fra man tager beslutningen, til man ser noget. Går der 3 år, og 6 år inden man er igennem og yderligere 6 år, så det gider man ikke.
- Jeg synes ikke, det er noget, Bjarne behøver at snakke om, for han ved, hvordan jeg har det. Jeg tænker, der er mange flere penge i alt muligt andet, og de hylder vil jeg hellere tage først.
 - Hvis Bjarne sagde, det er det her, vi skal, ville du så se ned på ham?
- Nej nej det ville være ok, men så skulle han jo vise mig, at det virkelig var noget, vi kunne bruge til noget.
- Det ved jeg faktisk ikke.
- Vi har jo ikke snakket så meget om det, men det tror jeg da, de gør. Viking er jo en stor virksomhed, så det tror jeg.
- Jeg har aldrig spurgt, vi er slet ikke kommet ind op det.

Samlet udtalelser fra interviews for Landmænd der ikke bruger Viking

Spørgsmål: Hvor vigtig er det for dig, hvilke race du har på bedriften?

(Dette spørgsmål stilles for at få et indblik i, hvor meget racen kan have påvirkning på fravalget af at benytte malkekvægs krydsning).

Svar:

- Det er rimeligt vigtigt. Altså jeg går meget op i avl og det er mere end bare arbejder, det er lidt en hobby, og du ved jo hobby må gerne både tage tid og koste penge. Og du får mig aldrig til at kryds mine dyr, både fordi jeg synes det er forkert, men også fordi jeg har været et sted og der begyndte de at krydse og i løbet af ingen tid, så var bedriften fuldstændigt ødelagt, det er har nok i 1989 men det har skræmt mig væk fra nogensinde og kaste mig ud i det... eller man skal jo selvfølgelig aldrig sige aldrig, men jeg tror det næppe.
- Det er meget vigtigt, vi har Holstein
- Uhh ha, jeg er jo det man kalder fuldkommen avlsnørd så det med avl er meget vigtigt for mig, det kan der ikke røkes ved.
- Nej det er slet ikke vigtigt
- Det er vigtigt
- Det er ufatteligt vigtigt

Analyse: Ud fra svarene er det tydeligt, at der ligger forskellige barrierer i valget af race. Nogen gør det, fordi det er lettest, andre gør det pga. følelser, og noget der ligger tilbage i deres miljø. De er opvokset med racen, og påvirkningen af valget af racer er gået i arv.

Spørgsmål: Hvorfor er race vigtig for dig?

(Dette spørgsmål stilles for at få et indblik i, hvor meget racen kan have påvirkning på fravalget af at benytte malkekvægskrydsning. Spørgsmålet ligger meget op ad det forrige spørgsmål, og grunden til at dette spørgsmål stilles er at få landmændene til at åbne mere op og reflektere over, hvorfor de fortager de, de gør).

Svar

- Jamen det er det bare, det er vigtigt at vi passer på vores ren race, og ikke ødelægger vores avlspotentiale.
- Jeg går utroligt meget op i avl, og for mig er det rigtige at have en ren racet bedrift, jeg kan slet ikke se mening i at skulle ødelægge bedriften, og det synes jeg, jeg ville gøre, hvis jeg begyndte at krydse
- Det er jo fordi jeg er fuldstændigt forelsket i SDM, det er noget jeg er vokset op med, og jeg synes det er en fantastisk ko.
- Det er vigtigt for at vi kan avle for nogle homogene køer, og det skal være Holstein, for de passer ind i mit staldsystem
- Jamen jeg synes det har en stor betydning af det er ren race

Analyse: Ved denne gruppe af landmænd ligger der nogle meget fundamentale overbevisninger og følelser bag ved deres valg af race.

Spørgsmål: Hvor meget betyder avl for dig/ Hvor meget går du op i avl?

(Dette spørgsmål stilles for at få et indblik i, om det er fordi, landmanden går meget om i avl, og derved ligger nogle barrierer i form af en overbevisning om, hvad avl er, om avl er for renracede. Nysgerrighed på hvad avl betyder for dem).

Svar:

- Avl betyder rigtig meget, før hen var det dyrskuerne der trak, men nu er det mere de produktionsmæssige fremskridt, der betyder noget og avl betyder noget for det betyder noget at vi har nogle gode ben og yver, for mig er kroppen mere sekundær.
- Avl betyder rigtig meget, vi bruger meget arbejde, på at få de helt rigtige køer, det har også resulteret i at vores køer, er mega gode, og vi har Danmarks bedste flow på køerne. Vi avler mest i forhold til produktionen, men vi vil selvfølgelig også gerne have nogle pæne køer, men vi går ikke på dyrskue. Men jeg har lige fået en ny driftsleder, som også går meget op i avl, og han vil rigtig gerne have køerne på dyrskue, så nu må vi se.
- Jamen det er primært pga. dyrskuerne, jeg synes det er en spændende verden, jeg er kommet ind i. Og det er også gået mere op for mig, hvor vigtig avl faktisk er, så for mig er det blevet en hobby og jeg elsker at udstille, men også alt det sociale der kommer, når man kommer ind i denne verden. Jeg synes simpelthen avl, er meget spændende. Men selvfølgelig er det også vigtigt, at der er en god økonomi, men det er primært for dyrskuerne og det sociale.
- Jeg synes jeg går relativt op i avl, men min far går virkelig op i avl og derfor har vi lavet den fordeling, at det er ham der tager sig af det. Så ja, vi har meget fokus på avl

- Det har betydet rigtig meget, men nu går jeg ikke helt så meget op i det. Først var det for at komme på dyrskue nu er det for at få de bedste produktionsresultater
- Det betyder meget, eller det er det i hvert fald begyndt at gå op for mig, at det er noget der betyder meget. Det er rent og skær i forhold til produktion

Analyse: Svaret viser det samme billede, som de ovenstående svar, avl betyder meget, og der ligger både et sociale aspekt i at kunne komme på dyrskue men også en miljømæssige aspekt, at det er noget man er vokset op i.

Spørgsmål: Er du involveret i hvem og hvad der bliver insemineret med?

(Dette spørgsmål stilles for at få indsigt i, om landmanden er oprigtig i hans interesse og oprigtig i hans valg, eller det bare er facader. Ofte oplever man, at mennesker gerne vil udstille sig selv for mere, end der er virkeligt. Derfor, hvis man vælger ikke at benytte krydsning, er det så fordi, man faktisk har foretaget et valg om ikke at gøre det, eller er det bare fordi, det er det lette valg?).

Svar:

- Ja, det er jeg, det er også mig selv der inseminerer, så det er mig der er i kontrol.
- Ja, det er mig der bestemmer det hele. Vi inseminerer ikke selv endnu, men det begynder vi snart med. Jeg vælger fuldstændigt min tyre selv, nu har jeg fået en driftsleder der også synes det er spændende, så for at motivere ham, vil jeg til at vender det med ham.
- Ja, altså det er udelukkende mig der står for det. Jeg bruger ingen avlsrådgiver, jeg tager mig af alt omkring avl og genetik. Det har jeg efterhånden gjort i mange år. For et år siden blev jeg selvstændig, men da min far havde gården, var det også mig, der selv lavede vores avlsplan. Jeg vil tro jeg selv har gjort det i 4 år i hver fald.
- Ja, det er en dialog mellem min far, sædsælgeren og mig.
- Ja, det mig der bestemmer, jeg står selv for det hele også insemineringen
- Jeg har nogen til at lave nogle kriterier og så er det avlsrådgiveren der finder nogle tyre, det kan leve op til de kriterier. Så ikke direkte mig der inden over tyrevalget, men ind direkte er jeg jo involveret

Spørgsmål: Bruger du en avlsrådgiver?

Svar:

- Jeg har en avlsrådgiver, men jeg træffer beslutningerne selv. Vi har lagt vores strategi lidt om, så nu gøre vi meget mere end vi plejer. Vi bruger kønssorteret sæd og skylder lidt og (bruger også LD- ved ikke om jeg hørte helt rigtigt). Ja, det gør jeg, men vi har aldrig vendt krydsninger, det ved han godt, ville være spildt
- Jeg bruger en sædsælger. Jeg køber de bedste tyre fra alle mulige, amerikanske og canadiske alle de bedste dyr på verdensplan. Jeg søger alt viden ud fra verden.
- Nej, jeg vælger dem selv. Altså jeg har jo en masse venner, som deler min interesse, og vi snakker selvfølgelig meget om tyre og avl. Så jo jeg vender den en lille smule med mine venner. Jeg har også en af min kammerater som er tidligere sædsælger og vi vender det, det er jo godt en gang imellem lige og høre hans mening om tyrene
- Sædsælgeren kommer med nogle forslag, og ud af dem vælger vi 5-6 stk. Udfra de 5-6 stk, ser vi på kørerne, og vælger, hvilken tyr der passer til koen
- Nej

- Ja, jeg bruger en rådgiver, men han lever jo af at sælge sæd, så jeg ser ham meget som en sælger, og ikke så meget rådgiver (Landmanden bruger ikke Viking længere, da han har mistet tilliden til Viking)

Analyse: Det er interessant at i denne gruppe af landmænd, bruger langt størstedelen af dem, ikke betegnelsen avlsrådgiver, men derimod sædsælger. Det kunne indikere at, de ikke har tillid til "sædsælgeren" og derfor træffer valgene selv. De beholder kontroller over deres avlsarbejde.

Spørgsmål: Hvis din avlsrådgiver råder dig til noget, hvordan forholder du dig til det?

(Dette spørgsmål stilles for at få et indblik i, hvor lydher landmændene er. Også et spørgsmål der har til formål at få et indtryk af landmændenes forandringsparathed).

Svar:

- Jamen jeg lytter, men lige med det her, der kender de godt min holdning.
- Altså nu forholder det sig, sådan, at Robert jo ikke er en af de der prangende sælgere, han er meget rolig. Da det også er ham der kårer kørerne, så vil jeg nærmere sig, at vi tager en dialog om tingene.
- Det har jeg tillid til, jeg stoler på ham

Spørgsmål: Har du noget kendskab til krydsnings avl imellem malkekvægracer?

(Spørgsmålet skal undersøge, om det er kendskabet til krydsningsavl, der kan være en barriere. Vi ser ofte, at det er manglende viden, der kan være en barriere for, at man forsøger nye ting).

Svar:

- Jeg synes jeg har en del kendskab, jeg er i en erfagruppe, og der er faktisk 7 ud af 10 der er begyndt at krydse, så vi har diskuteret det lidt. Der var også en af dem der begyndte at bruge og der var en der havde brugt (mont berjer), og det var gået helt galt, så ja vi har diskutere det, men jeg er stadigvæk skræmt. I alle de beregninger der bliver lavet, kan jeg godt se, at det skulle være smart, men jeg synes bare jeg godt kan li ensartethed, på min bedrift.
- Jeg ved godt noget om det, jeg forstår det godt, jeg kan slet ikke se, hvorfor jeg skulle krydse
- Nej jeg har faktisk ikke rigtig noget viden om det, eller jeg ved ikke en masse om krydsning, det er jo ikke noget jeg vil bruge, og så er der jo ingen grund til at sætte mig ind i det.
- Ja, lidt, altså vi skrev en opgave omkring det på Landbrugsskolen, og dengang synes jeg, og det synes jeg stadigvæk at det er spændende. Jeg synes altid det er spændende, når nogen gør noget andet end alle vi andre.
- Tilbage i 80'erne var jeg fodermester på Sjælland og der brugte vi rigtig meget krydsning, men der blev alt for stor variation imellem kørerne og derfor stoppede vi. Det kunne vi slet ikke styre. Men jeg har faktisk krydset lidt, jeg ville gerne have en Jersey ko, og så prøvede jeg det, men det var kun for sjov, så nu har vi 6 Jersey'er og de skal bare ud igen, de passer jo slet ikke ind i stalden.
- Det er ikke så godt, jeg ved for lidt om det, måske er det også en af grunden til at jeg holder mig tilbage. Det jeg ved er det som jeg har læst om det i bladene/på nettet

Analyse: Svarene viser at det er lidt blandet i forhold til viden. I disse svar ligger der flere ting, der ligge erfaringer som går mange år tilbage, og hvor man ikke tager i betragtning, at der er sket en stor udvikling. En del af landmændene i denne gruppe, er slet ikke modtagelige som viden omkring krydsning og dette kan være en af barriererne for, at de ikke bruger det. Man køber ikke noget, man ikke kender til.

Spørgsmål: Hvad tænker du, om systematisk krydsning af malkekvæg?

(Baggrunden for dette spørgsmål er at undersøge, om der ligger en skjult overbevisning hos landmændene omkring krydsning, som på den baggrund skaber en barriere. Hvad synes landmændene egentlig om krydsning).

Svar:

- Det må de jo selv om, og gøre op med sig selv, om de vil løbe den risiko, men man kan sige, at jeg går lidt en anden vej. Men det kan da godt være, man skulle afprøve det på 30 % af bedriften, men jeg synes ikke helt jeg er der endnu. Vi har en klar strategi, på kvier bruger vi kønssorteret sæd og på de andre er kødkvæg. Men jeg har lige set Morten Kargo indlæg på FB og det var rigtig godt, men jeg er der altså ikke helt endnu.
- Det kræver at kerne på 25 % bare er de bedste. Hvis man ikke går op i avl, så skal man da i hvert fald slet ikke gøre det, så har man jo slet ikke styr på, at man få det rigtig ud af det.
- Jeg har den tilgang til avl, at der er nok 85 % af de danske landmænd, der er ligeglad hvilken ko de malker og hvilken tyr, der bruges på hende, så længe hun giver mere mælk, og hvis man tænker rent økonomi eller hvis man har en stald, hvor længerne måske ikke rigtig passer til en stor SDM, så kan jeg godt se fidusen i det. Men jeg tror ikke de helt kan ramme sammen top-niveau, som vi kan med SDM
- Jeg tænker at det er spændende
- Det er ikke nødvendigt, jeg tænker folk kun gøre det, fordi de ikke er tilfreds med deres egen race, de lytter for meget til folk udefra i stedet for at kigge på deres køer. I 80'erne krydsede vi alle, og det var jo en katastrofe, så det skal vi ikke tilbage til. Vi bruger AAA, se ser på vores køer og så ser vi på, hvad det er køerne mangler, altså hvad er det vores køer mangler og så finder vi en tyr med det.
- Så tænker jeg to ting og de modsiger hinanden. Tror der er ok økonomi i det, men en ko er pænest når den er sort og hvid, men hvis der kom nogen og sagde at jeg kunne tjene så og så meget, så ville jeg overveje det

Analyse: Som det fremgår af svarene, viser det sig, at der ligger en masse overbevisninger gemt i holdning til krydsning. Det er både, at krydsning kun er for de landmænd, der har et dårligt management eller krydsning kun giver noget på sundheden, men at det er på bekostning af ydelsen. Krydsning kun er for landmænd der har stor styring på deres bedrift. Svarene stikker i alle retninger, hvilket viser, at der er mange overbevisninger omkring krydsningsavl.

Spørgsmål: Ved du hvad krydsnings avl kan gøre for din bedrift? Eller måske Er du bevidst omkring økonomi i avl

(Baggrunden for dette spørgsmål, er at få landmændene til at reflektere over, om det valg de tager, er et rationelt valg eller et emotionelt valg. Som mennesker vil vi gerne virke rationelt tænkende i dette spørgsmål omkring det økonomiske aspekt i at benytte krydsningsavl, men ofte er vi i vores følelser magt, og vores valg er ofte truffet på baggrund af, hvad vores følelser siger og det økonomiske aspekt vinder sjældent over det emotionelle).

Svar:

- Nej det har vi ikke, jeg ved ikke noget med kroner og øre, jeg tror det kan være svært at komme til mig som avlsrådgiver, og ture snakke krydsning, når jeg har en besætning, er der helt renracet.

- Nej, for jeg er ikke helt sikker, men jeg er stolt af at have en ren-race bedrift, jeg synes selv jeg er dygtig. Så krydsning giver ikke mening for mig.
- Jeg er meget bevidst om det økonomiske, men jeg ved ikke hvad krydsningsavl kan gøre for mig, det er jeg ikke rigtig interesseret i, det er jo ikke relevant, jeg skal have SDM, det ligger i min opdragelse
- Nej det har vi ikke kigget på i forhold til krydsning, men vi er selvfølgelig meget bevidst omkring økonomien i avl.
- Nej, det er jeg faktisk ikke, ikke i forhold til krydsning, men jeg tror ikke på, de beregninger der bliver lavet, omkring hvad man kan tjene. Altså på bedrifter, hvor de ikke har styr på noget, og laver noget lort, der tror jeg bestemt at krydsning kan hjælpe lidt.
- Nej, vi har ikke regnet på det

Analyse: Ud fra svarene ses det, at der, ligesom så mange andre ting, ikke ligger en rationel tanke bag ved valget omkring fravalget af krydsningsavl. Landmændene har ikke truffet beslutningen ud fra, hvad der økonomisk ville være fordelagtigt for dem. De har truffet beslutningen ud fra et emotionelt valg.

Spørgsmål: Følger du op på, om du opnår en økonomiske fremgang, ud fra de avlsmæssige valg I foretager

(Baggrunden for dette spørgsmål er at undersøge nærmere, hvor meget landmændene rent faktisk går op i deres avlsarbejde. Langt de fleste sagde, at avl havde stor betydning for dem. Spørgsmålet er, om de også ser mere rationelt på de resultater, de får ud af deres avlsarbejde).

Svar:

- Nej ikke rigtigt, der går jo lang tid fra vi beslutter noget, til vi kan se om det var en rigtig beslutning.
- Mine kammerater, siger jeg burde have en eller anden diagnose, for når det kommer til avl kan jeg huske flere generationer tilbage, jeg kan huske, alt, hvad jeg har brugt af tyre på de forskellige køer osv. så man kan jo sige, jeg evaluere hverdag på køerne. Jeg gider ikke grafter og tal, siger mig overhovedet ikke noget, men jeg kigger på køerne, og ser om det jeg får ud af det, stemmer overens med det som jeg gerne ville have. Derfor kan jeg jo også huske, hvis nu der er en tyr som har snyder mig, så kunne jeg fx ikke finde på at bruge sæd fra hans søn eller sågar fra ham igen. Hvis der er en tyr der slår godt ud, og giver det jeg gerne ville have, så bruger jeg gerne ham igen, jeg faktisk mange gamle tyrer. Så jeg følger op på Ko- niveau, men generelt når ting bliver overanalyseret, så står jeg af. Tal og grafter, siger mig ingenting
- Det er både ja og nej, lidt følger vi da op. Det er meget sjældent at vi ins. på kvierne mere end tre gange.
- Nej ikke rigtig, selvfølgelig kigger jeg på holdbarheden, jeg regner ikke på det, men vi evaluerer på det hele tiden, yver og ben og god krop
- Ummmm det gør jeg ikke direkte, eller det gør jeg jo, for jeg har jo lavet min avlsstrategi om
- Kigger på det, men har ikke sat kroner og øre på

Spørgsmål: Hvem sparer du med, omkring brugen af krydsningsavl? /Avl

Svar:

- Min avlsrådgiver
- Mest mig selv

- Ikke rigtig nogen, det er ikke rigtig et emne vi sådan har Bearbejdet, jeg har faktisk ikke rigtig snakket med nogen om det.
- Vi snakker med ham som kommer og kårer dem, og vi snakker om hver ko
- Jeg snakker med fodringsrådgiver

Spørgsmål: Ved du hvilken holdning din produktionsrådgiver, dyrelæge eller inseminør har til at benytte krydsnings??

Svar:

- Nej det ved jeg ikke, det er aldrig noget vi vender
- Nej, det er ikke sådan noget jeg diskuterer med dem. Men min dyrlæge, kan jeg en sjælden gang i mellem diskutere det med, hjemme hos hende bruger de krydsningsavl, men hun ved godt at min fascination ligger ved SDM, så derfor er det ikke noget vi som sådan diskutere.
- Jeg bruger meget lidt konsulenter, men dyrlægen ved jeg ikke, hvilken holdning han har
- Nej nej, jeg bruger ikke rådgivning, og jeg snakker ikke med dyrlægen om sådan noget.
- Vi har ikke snakket krydsning, ved det faktisk ikke

Spørgsmål: Har du hørt om nogen der har fået gode resultater af bruge krydsningsavl?

(Baggrunden for dette spørgsmål er for det første at finde ud af, om landmanden har mødt nogen, der har fået gode resultater og på den måde er stødt på nogle positive historier om dette. Og for det andet at få dem til at reflektere over, hvis de har mødt nogen, hvorfor er de så egentlig så meget er modstander af det).

Svar:

- Naaaa ikke rigtigt, altså der er jo dem i alle bladene, men jeg tror nu ikke rigtig på dem.
- Generelt har jeg ikke så meget kendskab til nogen der bruger krydsningsavl. Men jeg kan godt se, at hos de større krydsningsbesætninger, som man læser om i bladene, så virker det da ud af til, til at virker ok. Men jeg tror der er stor forskel på, hvor meget de får ud af det. Jeg har et par kammerater, som arbejder ved nogen, der bruger krydsning, men det lyder ikke til de gør det helt systematisk, mere at de sætter sig mellem to stoler, og det kommer der jo aldrig noget godt ud af, så er det jo sådan hverken eller.
- Ja, altså vi skrev jo den opgave, og der besøgte vi en landmand, hun har fået rigtig meget ud af at bruge krydsning, så det synes jeg var spændende
- Ja, men jeg tror ikke på det, der må være noget andet galt på bedriften.
- Kun igennem blade, og artikler/ nettet

Spørgsmål: Hvis du fik en økonomisk gevinst ud af at bruge krydsningsavl, ville det have en betydning for dig?

- **(vi har faktisk undersøgt at der også er noget at hente for de dygtige (500 kr. pr. årsko og 1000 kr. pr årsko)**

Svar:

- Jeg tvivler på om der kunne findes 500 kr. her ved mig
- Nej, det ville det ikke
- Altså jeg kan godt se det smarte i krydsning, men jeg tror bare ikke vi kan få helt nok ud af det. Jeg har lidt svært ved at se, hvad jeg kan få. Det kan godt være du siger, jeg kan tjene 500 kr. så er det alligevel noget af et sats eller der er jo en risiko, og jeg synes risikoen er for stor, i forhold til, hvad vi kan få ud af det.

På et tidspunkt, begyndte vi at bruge blåhvid og det resulterede jo i at vi måtte kappe hovedet af 4-5 malkekøer, som ikke kunne holde til det, og sådan en erfaring gør selvfølgelig, at jeg er lidt tilbageholdende

Altså jeg skulle være helt sikker på, at vi kunne få noget ud af det, og det skulle virkelig være mange penge. Jeg synes bare det er nemmere at optimere når det er en ren race

- Jeg tror ikke på at man kunne få så meget ud af det som de siger.
- Ja det ville, men jeg tror jeg kunne hente de 500 kr. på mange andre område

Spørgsmål: Hvad tænker du om andre der krydser

(Baggrunden for dette spørgsmål er fordi, hvad andre tænker om os, er en store del af vores sociale status, så hvis landmændene har et negativt syn på andre, som benytter sig af krydsningsavl, så ville det også være en barriere, som ville holde dem tilbage).

- Jeg synes bare det er synd, men jeg endnu ikke hørt om nogen der går meget op i avl, som krydser. Jeg tænker mere dem der krydser er også dem, hvor de ikke rigtig ser så meget på køerne, det gør jeg jo, jeg elsker jo hver en ko. Det er i hvert fald det jeg kan se i vores erfagruppe. Jeg tror ikke de elsker deres køerne på samme måde som mig, de skal bare i mål og have nogle resultater. Hvis nu man går op i avl, så er jeg lidt mere tilbageholdende, og jeg tror dem der går op i avl, har sværere ved at flytte sig. Hvorimod de andre er meget lettere og flytte
- Jeg har hverken mere eller mindre respekt for dem, og jeg skal da ikke afvise, at hvis jeg ikke var født ind i en avlsfamilie, kunne det have været anderledes, men jeg er nok blevet præget helt fra fødslen. Men jeg tænker at de nok går lige så meget op i krydsningsavl, som jeg går op i ren-race, så det kan jeg ikke se det som noget negativt.
- Jeg tænker sådan set ikke ret meget om dem, det skal de jo have lov til. Jeg synes jo nærmere at det er spændende, med dem der gør noget andet end alle os normale.
- Jeg tænker da, også vi bliver nødt til at begynde på noget andet snart, for vi kan jo ikke bare stå stille
- Alle må jo selv bestemme, men jeg synes jo ikke man skal satse på det højeste. Det er jo bare nemmest at passe det, hvis man har en holdbar ko og ens størrelse på køerne, men hvis vi nogensinde skulle skifte, så var det til jersey
- Jeg tænker ikke negativt, jeg tror grundlæggende de må have gjort sig nogle overvejelser, for der er ingen fortrydelses ret. Da jeg begyndte at krydse med belgisk blåhvid, så stod jeg pludseligt og manglede kvier, så dem der begynder at krydse, skal være dygtigt.

Analyse: Synet på de landmænd, der benytter sig af krydsningsavl, er meget neutralt.

Spørgsmål: Hvad er det der holder dig tilbage for at bruge krydsningsavl?

(Baggrunden for spørgsmålet er at gøre det meget konkret for landmanden, hvad der er hans første indskydelse til, hvad der holder ham tilbage).

Svar:

- Jeg ved også der er kommet bedre tider, det ligger nok tættere på end for 5 år siden, jeg synes man ødelægger en hel besætning på kort tid
- Det interesserer mig bare ikke
- Der er jo ingen endnu, der har fået mig overbevist om andet endnu.
- Størrelsen på dyrene, og man får så mange forskellige dyr, farven kan jeg godt leve med, men ikke alle de forskellige racer, og fleckvik, jeg kan da ikke gå ned i banken, og begynde og sige at jeg

krydser med kødkvæg, og det handler om vi skal have mere mælk, det ville de jo slet ikke kunne forstå.

- Grundlæggende er jeg usikker på at det er det helt rigtige, og der er ingen fortrydelsesret, og jeg kan godt li at se på køerne, en krydsning er ingen pæn ko

Spørgsmål: Hvilke overvejelser har du omkring at benytte krydsningsavl?

Svar:

- Ingen overhovedet
- Jamen jeg kan sagtens se fordele i at få nogle højre værdistoffer, men på den anden side, så vælger vi jo også efter det nu, så vi får også de højre værdistoffer med det vi gør nu.

Spørgsmål: Synes du, du får tilstrækkelige oplysninger om, hvad fordele kunne være?

Svar:

- Nje det synes jeg sådan set ikke, men jeg er også ret sikker på, at hvis jeg ville mere, ville jeg tage fat avlsrådgivninger, og få en snak med dem. Jeg synes dem der står frem i bladene, gør det hele lidt lyserødt og jeg tror der er en hage ved det, som de ikke har med, som de vælger at se bort fra. Det der skræmmer mig, er hvad nu hvis jeg får lavet nogle dårlige køer, så skal jeg jo blive ved med at døje med den, og alt dens afkom, der kan jo gå mange år, for den dårlighed er væk
- Nej det har jeg ikke. Jeg synes viking reklamerer rimelig meget for det. Viking avlsmål og vores er jo slet ikke det samme
- Jeg synes at det der bliver skrevet om det virker ok, det er hverken for meget eller for lidt.
- Hvis jeg skal være helt ærlig, så er det nok ikke de artikler jeg lige hopper på, som det første, jeg går mere efter ledelse og sådan noget
- Ja, Jeg får for meget, det bliver for irriterende, alt handler om krydsning, og jeg har set krydsninger nok, det gider jeg ikke hører på længere.

Spørgsmål: Kunne du overveje kun at krydse nogle af dine dyr?

Svar:

- Måske en lille del
- Nej, det kunne jeg ikke. Jeg bruger heller ikke kødkvæg på nogle af vores dyr, jeg synes ikke rigtig om det, for mig er det bedre at holder mig til renrace og det er op dem alle sammen. Så jeg tør godt at love, at krydsning, det kommer ikke til at ske, jeg tror for meget på mit eget koncept, så som det er nu, så gør jeg ikke. Jeg er også i en erfagruppe med højt ydende SDM og dem præges jeg selvfølgelig af, jeg ville godt nok blive meget overrasket, hvis en af dem, pludseligt kom, og sagde, de var begyndt at krydse.
- Ja, det kunne jeg faktisk godt overveje
- Nej
- Ja, det kunne jeg godt overveje, men så skal jeg selv være i stalden hele tiden og være over hvem der skal ins eller ej, og det er urealistisk

Spørgsmål: Hvad ville du gerne vide mere om, inden du kastede dig ud i krydsningsavl?

Svar:

- Ikke rigtig noget, jeg er ikke klar endnu,

- Det økonomiske i det, jeg skulle ligge en beregning, hvor jeg ville få 2000 kr. mere i dækningsbidrag, før jeg ville begynde og overveje det, og så skulle jeg ikke være så usikker på risikoen. Så ville jeg nok, gøre det på den dårligste tredje del
- Ikke noget, jeg tror jeg ved alt, hvad jeg skal vide.
- Økonomi og risiko

Spørgsmål: Føler du at din avlsrådgiver, dyrlæge, produktionsrådgiver ved nok om krydsningsavl og fordelene?

Svar:

- Det er ikke noget vi som sådan snakker om

Andet:

- I min erfagruppe er der jo en af dem, som har gjort det i mange år, men nu er de altså begyndt at gå tilbage til ren-race, jeg tror de har fortrudt.
- Grunden til at jeg heller ikke synes det er så spændende, er jo at det man opnår noget på er sundhed, og det kan jo være nødvendigt for nogen, at få en bedre sundhed, og derfor forstår jeg dem godt, men det er ikke tilfældet for os, vi har en god sundhed.

Samlet konklusion

Ud fra barriereundersøgelsen ses det, at der ligger en del socialpsykologiske aspekter i de valg, som landmændene tager (følelser, vaner, opdragelse, påvirkning fra omgivelserne, overbevisninger, social status). Den kommunikation, de har omkring krydsningsavl, er meget begrænset, og de medier, hvortil der kommunikeres ud om krydsningsavl, har flere at deltagerne meget begrænset tiltro til.

Usikkerhed omkring krydsningsavl kom også til udtryk i form af manglende viden og kompetencer indenfor emnet. Denne usikkerhed gjorde, at de opsøger andre ligestillede, som deler deres holdninger, hvilket holdt dem fast i deres overbevisninger, og overbevisninger som "det var dårligt i 80'erne, de har sikkert ikke mere styr på det nu", "vi har en god sundhed, det kan ikke gøre noget for vores bedrift", "det er kun de dårlige landmænd, der får noget ud af det" osv. Var nogle af de mange barrierer, som landmændene havde.